

Maksa ar peesuhitichannu
par pasi:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Maksa bez peesuhitichannas
Rigā:

par gadu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehneschi 30 "

Mahj. w. teel isdohs sept-
deenahm no p. 10 fahloht.

Mahjas weesis.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpafchneeks un apgahdatajs.

Mahjas weests isnahk ween reis pa nedetu.

Maksa
par fludinaschannu:
par weenas fleijas smaltu
rakstu (Petit)-rindu, jeb
to weetu, so tabda rinda
eenem, maksa 10 kap.

Redakcija un ekspedizija
Rigā,

Ernst Plates bilschu- un
grahmatu-drulatavā pee
Pehtera basnijas.

N°. 29.

Seftdeenā 21. Julijā.

1879.

Rahditajs.

Jaunatāhs sinas. Telegrafa sinas.

Selschsemes sinas. No Strihwereescheem. Widssemes muischneeziba.
No Lehrpatas, no Meschaissem, no Veelstotas, no Blonjes, no Odowas,
no Peterburgas, no Maslawas, no Mischni-Nowgorodas, no Dwesas, no
Kaspijas-jubras.

Ahrsemes sinas. No Italijas, Seemetu-Albanijas, Bulgarijas u. t. pr.
Zilwetu laime un nelaime. Sihki notitumi is Rigas.

Peelikumā: Trihspsdmitāis Dezemberis. Mantas-tahribas augli.
Graudi un seedi.

Jaunatāhs sinas.

No Pinfenceeem. Schis gads mums buhtu, zaur zaurim nemoht, par augligu nosauzams. Kartupeki labi augfahi, ari wehl labi maksa. Jaw preeksch Zahneem zitas ischaklas fainneezes daschas kulites ar jaunno prezi pilskfehtneekem, gard-ehscheem, noweda nu labu naudu, 1 rub. 20 k., feekā prahdamas. Zeli pee mums ir gauschi flitti, dascha laba sirdsina zaurais kallis un pufchahs kruhtis to apleezina. Seena schogad buhtu labi audsis, ja til isdewigs feena-laiks buhtu. Pahri nedelas kreetni lihja, ka no feena schahwechanas un grahbschanas ne dohmaht newareja. Esars, pahrpulhdis no pahrleezigas lihchanas, samehrzeja daudseem to labako feenu, schonedel laiks nu jaw drusku labaks. Lauki stahw wisi labi, rudsi metahs gatawi un us Zehkabeem zerejam eefahkt plaut. Meeschi leekahs schogad labaki buht, ka wehrnaja gada; wehlejam ari buhtu, jo tad zerejam, ka muhsu frohgos alus paliks labaks, kursch tagad ta smeke ka djehrwenu ohgu fula ar fibrupu fataisita un tomehr 8—9 kap par pudeli maksa.

Strahdneeku algas ir leelas; algadsis pelna par nedetu lihds 4 rub. un wairal. Wispahrigi fadsihwe wifs tapat ka pa wezam.

Staga Zehkus.

No Leepajas. Tureenas fohlotajs un bahrinu nama pahrwalditajs G. Springer kungs swehtija sawus peezdesmit gadu amata-swehtkus. Preeksch tam winsch Durbe (metahku no Leepajas) bija kahdus 20 gadus par fohlotaju un ehrgelneeku un jaw toreis bija par teizama fohlotaju isflawehts un tahku jo tahku isdaudsinahs.

No Saratowas. Tureenas awises pastahsta, ka tur kahda 10 gadus weza meitene israhdotees, kura 20 pohdi un 18 mahzinas swer. Schi milsu meitene ir Tulas gubernija dsimuse, proht til Kreewu walodu runahk, bet mahk armoniku spehleht. Pa dselszetu brauzohk winai jasehd pretschu wagoni, jo zitds wagonds wina netelp pa durwim eelscha.

Wina ar sawu mahiti dohfees us zelofchannu. Kahds schihds, kas brauks lihdsa scho milsu meiteni laudim israhdiht, par to makfahs meitenes mahtei 70 rbl. par mehnesi.

No Italijas. Tee draudu raksti, ko garidsneeku partija pret lehninu isflaiduse, ari pahwestu Romā fabaidijusch. Winsch bihsstahs, ka satrazinatee katoki nesahl tahdus draudus ari turpmal fazelt. Bet ihpafchi winsch bihsstahs, ka ar Belgijas lehninu ne-iszeltahs kahdas schelschchanahs, tapehz kardinalam Ninam usdewis, lai tas lehninam fakohk, ka pahwests schahdu negantu buhschannu eenihdoht un draudsihā ar lehninu stahwoht.

No Londones. Tur preeksch kahda laika bija fastahjusees tautu-starpiga telegrafistu sapulze. Wina tagad sawus darbuse beiguuse. Winas spreedumi nahks spehta Aprila mehnesi nahkofcha gada.

No Belgrades. Ciropas komisija preeksch rohbeschu islihdinaschanas starp Serbiju un Turziju ir sawus darbuse pabeiguuse. Ka deriga aissargaschanahs-lihnija pret Arnautu usbrulschanahm tika Serbijai 12 zeemi, Branja un Kureschumlia peedaliti. Komisija paliks Belgrade til ilgi, kamehr schee nosazijumi pahr rohbeschu-lihniju buhs peenemti.

Konstantinopeles. Sultans ir isflaidis pawehli, kura teel apstiprinahs, ka Keredins-Pascha ir atlaischams no amata un ka leelweshra amats teel atzelts. Marefi-Pascha eezelts par ministere preekschneeku leelweshra weeta un Safwets-Pascha par ahriku leetu ministere. Lihds Safwets-Pascha amahkofchoht, tamehr ahriku leetu ministereju pahrwaldischoht Musteschars Sawa-Pascha; Niza-Pascha usnems ziwil-leetu ministereju un Ali Juads tilaezelts par sultana pirmo sekretreeri.

Telegrafa sinas.

No Peterburgas, 19. Julija. „Wald. Wehstn.“ isfludina Wisfangstaki apstiprinatu ministere-komitejas spreedumu pahr termina pagarinaschannu preeksch Kreewu semes-kredita zentralbankas atziju nominal-wehrtibas ismakfaschanas.

No Konstantinopeles, 17. Julija. Musteschars Sawa-Pascha (telegrama winu nosauz par Sawa-Pascha), kursch til ilgi, kamehr Safwet-Pascha amahks, ahriku leetu ministereju pahrwalda, pasinoja Franzijas un Anglijas suhtneem, ka Turzija esohk atjaunojuse wifas tahs teefibas, kas Egiptei zaur likumu no 1873scha gada peeschkirtas, ar to nosazischanu, ka lediwam wisi lihgumi ja-eesneeds Turzijas waldbai.

Gelfhemes sinas.

No Rigas. Jauna beedriba ar wahrdu: „Korku-greeseju palihdsibas beedriba,“ tagad schē Rigā dibinajahs. Iſgahju-ſchā fwehtdeenā, tai 15tā Juliā, korku-greeseji bija it leelā pullā lohpa, fawas dibinajamas beedribas likumus (statutes) gribedami galigi apſpreest. Preeſch ſchihš jaunahs beedri- bas dibinaſchanas fawus paraktus dewuſchi daſchi korku-ſa- briku kungi, pee tam daſchas it leelas naudas sumas ſihme- dami, un kahdi 200 korku-greeseji. Riga ſkaita pawiſam kahdus 1000 korku-greesejus. Schi jauna beedriba paſtah- wehs iſ korku-greesejeem; wina lohps ſlimneeku-, behu- un krahſchanas-lahdi; it kā ſchejeenas Latweeſchu amatneeku pa- lihdsibas beedriba to ari tagad pee fewim nodohma eegroh- ſiht; ari Jonatana beedribā tai 22trā Aprili ſchini gadā tas preeſchlikums pahr ſlimneeku- un behu-lahdes ſaweenofchanu ar krahſchanas-lahdi tizis ar leelu labpatikſchanu uſnems. Schi ir teeſcham jauka laika-ſihme, kura pee muſſu daſchahm Latweeſchu ſabeedribahm tagad parahdahs, ka Latweeſchu amat- neeki, korku-greeseji u. t. pr. tagad fewiſchki faht beedrotees un fawā ſtarpā palihdsibas faht paſneegt neween meeſigās kaitēs, bet ari preeſch darba un wiſadas garigas iſglihtibas pazelſchanas.

Bfs.

— Widſemes ſemneeku banka (Livl. Bauer-Rentenbank) at- rohnahs no 10ta Juliā ſahloht uſ Nikolaja-eelas un Waſte- jas bulwara ſtuhra, Berkholza namā, diwi trepes augſtu. Turpat ari ir no 10. Juliā ſahloht Widſemes ſemes ſtohlu wirſteefas kanzeleja.

— Rigas-Dukuma dſelſszeta braukſchanas-lailā ir notiku- ſchas ſchahdas pahrgrohiſchanas: 1) Tas brauzeens, kas no Rigas iſbrauza pulſten 3 un 5 min. pehz puſd. un lihds ſchim tikai lihds ſfareem brauza, nu eet lihds Kemereem, kur nonahk plſt. 5 un 18 minutes. 2) Tas brauzeens, kas no Slohſas iſbrauza plſt. 7 un 32 min. wakarā un Rigā no- nahza plſt. 9 un 10 min., tagad wairs ne-eet. 3) Ari tas brauzeens wairs ne-eet, kas plſt. 8 un 35 min. ſfarōs iſ- brauza un plſt. 10 un 5 m. Rigā nonahza. 4) Tas brau- zeens, kas fwehtdeenahs wakarā plſt. 11 Rigā nonahza un lihds ſchim eeſahlahs tikai no Slohſas plſt. 9. un 5 min. wakarā, tagad iſbrauz jaw no Kemereem plſt. 8 un 45 m., un eet wiſas deenas. 5) Diwi atſtahto brauzeenu weetā nahk jaunš brauzeens, kas iſbrauz no Slohſas p. 10 un 20 m. wakarā un nonahk Rigā plſt. 12 un 5 m. nakti, bet tikai fwehtdeenās.

— Gelfſchlectu ministeris laidis gubernatoreem zirkulari, kura pehz „Waldibas wehſtneſcha“ ſtahw rakſtihts:

„Polizejas eerehdneem (amata-wihreem), kā waldijchanas lohzeektem, waijaga waldibas pawehles iſpildoht ihpaſchi ap- dohmigeem buht un wini nedrihtk, fawu uſdewumu riktigi iſdaridami, fawa uſdewuma rohbeſchas pahrlahpt, un wineem ja-apdohma, ka pahrlceezigas un zaur likumu ne-attaiſnotas praſiſchanas ne-ameſ neko labu un ir tikai par eemeſlu ſuh- diſbahm un nemeeram no lauſchu puſes.

Tahdās reiſās, kur polizejas dariſchanas aiſkar privat-tau- ſchu intrefes (labumu), tur polizejas eerehdneem ihpaſchi ja- buht uſmanigeem un apdohmigeem, wiſadā ſinā zenſchotees pee laudim fazelt zeeniſchānu pret waldibas eeſtahdijumeem un uſtizibu pret waldibas pawehlu un praſiſchānu ſtingru iſpil- diſchānu. Ja polizejas-eerehdni ſchāi ſinā kaut kā no likuma

ſtingrahm praſiſchānahm nowehſchahs, tad tee pat tad ſoh- dami, kad ari pahr wineem neſuhdſetohs.“

No Strihwereeſcheem. Par tureenš 8. Juliā dohto kon- zerti ſino „M. w.“ pagahjuſchā numurā kahds weeſis, kam kahds wahrds par atbildi jaſaka.

No ka Zuhš, zeen. weeſis, bijat pahrlceezinajuſchees, ka klauſitaju wiſwairak tahdu bij, kas dſeedaſchānas iſglihtibu ne-eewehro? waj Zuhš neraudſijat winus no zepures? Ja Zuhš to darijat, tad no Zums eeſkaltito, dſeedaſchānas iſ- glihtibas ne-eewehrotaju wahrdā Zums peedohdu! Brihnumš, ka Zums, dſeedaſchānas iſglihtibu eewehrojoh, tomehr ir pa- tiſhlami dſeedajis Strihwereeſchu jaukts kohris, un kurſch pehz Zuhſu ſpreeduma taſ ne-iſglihtoti ir dſeedajis? Zuhſu deht man wehl reiſ jabrihnahs, ka Zums bij jadohma, ka Saulit kungs preeſch latras dſeeſmas eeſahſchānas uſ wijohli grib konzerti doht? Kadeht Zuhš nelaiſijat programā: „Strihwe- reeſchu jaukts kohris.“

Waj jaukts kohris uſ wijoli ari war konzerti doht?

Par kahrtibas uſtureſchānu peenahkums ſpeesch mani, Zums ſinamu dariht, ka neweenam tahdōs brihſchōs nebuhs eeſpeh- jams, kahrtibu ſtingri uſtureht, ihpaſchi tur, kur no ſpihtigas puſes meera un kahrtibas trauzetaji ir aunu drehbēs gehru- ſchees; un, ka tahdu tur naw truhjis, to peerahdihs Zuhſu puſzepure (ja Zuhš winu uſ wadscha kerdams patš nepahr- rahwat).

Beidsoht wiſeem teem Latweeſcheem, kuri tur ta wakara jaukumu ir publejuſchees apehnoht, ſirſnigi peedohdams pa- rakſtohs, un Zums, zeen. „weeſis,“ wairak par ſcho leetu rak- ſtiht, turu par nezeenigu, deht Zums „M. w.“ lapinu ap- gruhtrinaht!

Ohtes weeſis.

Widſemes muuſchneeziba eſohht uſaiſinata, kā „Rig. Btg.“ ſino, lai iſfazitu fawas dohmas, waj Miſeweklas, Lohuſu un Lagi-Dgi upes nebuhtu par kugofchānai derigahm pahrtaiſa- mas, un tadeht tahs brugu-teeſas, kuru aprinkōs ſchihš upes tel, eſohht dabujuſchas pawehli, ſcho leetu gruntigi iſmekleht.

No Leel-Behrſes. Pee Naudifchu pagasta peederigais kalys Dalbinſch tila ohtrudeenu tai 26tā Juniā Tihmeju krumōs atrahs, kas bija paſtalu auklās pee nerefna alkſniſcha palab- rees. Winſch ſtrahdaja jaw daſchus mehneſchus Weku-krohga. Tai 25tā Juniā winſch eſohht krohgeri luhdsis, lai laiſchoht uſ Zeligawu. Krohgeris atteizis: „Kur tad nu tahdu gabalu kahjahm eeſi, nedelas widu braukſchu uſ Zeligawu, tad tewi aiſwedifchu. Tagad labaki nahz un eemet kraukſchi zela-lah- jai un eij pee darba.“ Winſch eemetis un iſgahjis. Nebija wiſ gahjis feena ptaut, bet aiſgahjis fawu zeku. Neweens neſtinaja, kur bija palizis. Tikai ohtrā deenā dabuja dſtredeht, ka bija fewim galu padarijis. Kapehz to darijis, naw iſſti ſinams. Winſch gan nebijis pee itin pilna prahta, jo tam, kā mehds ſaziht, weenas ſkruhweš truhjis. Dohma, ka tad lailam to buhs fawā muklibā padarijis. Dſirdams, ka lihſis tam weetā ſtahwejis, kamehr pilſteefa iſmeklejuſe un atwehle- juſe glabaht, un tad ari tizis Sahrlana krohga kapōs pa- glabahts.

B. S.

No Lehrpates. Kā tureenahs Wahzu awiſe ſino, tad da- ſchas mahjas un zeemi, kas Mehtras upes (Embach) tuwumi atrohnahs, ir tā no uhdena pahrlubhtas, ka mahjas lohpus wairš newar uſ ganibahm dſiht, bet mahjās japatura un ar fecnu ja-ehdina, kas nereti iſ tahtuma ar lauwahm ja-atwed. Kad nu ſchahda tahla weſchāna ar daſchadeem grubtumeem ſa-

weenota, tad ari lohpini dabuhn nereti ne-ehduschi stahweht. Daschâ weetâ uhdens tâ uspluhdis, ka pa linu- un kartupeku laukeem war ar leelu laiwu braukt. Daschâ weetâ uhdens tik augstu pazehlees, ka dshwojamâs ehkâs lihds diwi pehdahm uhdens fneedsahs.

No Moschaitas. Râ „Peterburgas Heroldam“ teel rak-
sihts, tad Moschaitas semneeku fainneeziba atrohnahs lohti
behdigâ buhschanâ. Ta tureenâs aprinki zaur krusu notikuse
skahde fneedsotees lihds 30,000 rubtu. Bes tam wehl pa-
rahdi par krohna-nodohschanahm breefmigâ mehrâ wairojahs
un tagad jaw istaisoht kahdus 300,000 rubtu. Kahds
naudas-truhkums tureenâs semneekem usbruzis, to peerahda
ta buhschana, ko us tureenâs nesen bijuscho gada-tirgu ti-
kuschi preeksch pahrdohschanas peefohliti kahdi 500 leellohpi
un sirgi.

No Beelistikas. Schinis deenâs nahks pee schejeenes tee-
fas sawads atgadijums preeksch isspreechanas. Kahdâ zeemâ
Beelistikas tuwumâ dsemdeja kahda feewa meitinu. Winas
wihrs bija jaw daudsreis beedinajis, ka winsch mahiti un
behrnu nodurschoht, ja pehdejais buhschoht meitene buht. Ja-
peesihme ir, ka winsch jaw ir 7 meitenu tehws. Schahdu
fawa wihra beedinaschanu feewa eestatiija par deesgan ween-
teesigu, tadehl ari bija winas istruhkschanahs leela, ka wez-
mahite pasinoja, ka behrniusch esohht meitene. Isbihjusehs
mahite pastahitiija wezmahitei par fawa wihra draudus un luh-
dsa no winas padohmu. Schi sinaja to leetu few par labu
greesht — wina panehma jaunpeedsimuschu meitinu ar mahites
atlauschanu few lihds un gabja kahdâ nahburgu mahjâ, lai
tur kahdai ohtrai feewinai pee dsendeschanas palihdsibu sneegtu.
Notikahs, ka schi sehninu dsemdeja. Wezmahite to faehma,
un drihs pehz tam wina mahitei nodewa lihds panemto meitinu,
bet sehninu ta nonesa meitinas mahitei. Pehz kahdahm ne-
delahm meitina nomira un zaur kahdu atgadijumu tika wez-
mahites peewilschana sinama. Peewilta mahite nu prasija sawu
behrnu atpakal, bet ohtra feewa no ta negrib neko sinahht.
Tâ tad schi leeta buhs teefnescham ja-isspreeksch.

Wehl no Beelistikas. 8. Junija dsemdeja Lentobudi zeemâ,
Beelistikas aprinki, kahda semneeze, wahrâ Sofija Senkow,
kohpâ fa-anguschus dwihnischu pahrus, kureem kohpâ ir tikai
trihs kahjas. Râ kahdai Kreewu awisei sino, tad dwihnischu
pahris ir feeweeschu dsimuma un atrohdahs pee brangas we-
selibas.

No Blonjes (Warsch. gub.) Zik lehti war zaur nedseh-
steem kalkem leela nelaima notikt, to peerahda schahds atga-
dijums, kas preeksch ne-ûlga laika grafa Lubelski muischâ no-
tikahs. Tur bija wairal wesumu nedsehstu kalku peewesti un
gluschu tuwu pee aitu-kuhts iskrauti. Drihs pehz tam schla
liht; eefahlumâ kalki schla putoht un tad eededsinajahs.
Muhneeku jeb zitu strahdneeku, kas ar schahdeem nedsehsteem
kalkem prastu apeetees, nebija klahht, un muischas faine, lai
waretu kalkus no leelus issfargaht, apkrahwa tohs ar sal-
neem. Zumirklî falmi gaischâs leesmâs eedegahs un drihs
ari aitu-kuhts jumts stahweja leesmâs, tâ ka drihsâ laikâ no
aitu-kuhts tikai drupas ween atlikahs. Lihds ar kuhti sadega
lihds 1000 aitu.

No Gdowas aprinka (Peterburgas gub.) raksta „Golofs“
tâ: Pastahwigais lectus isgahjuschu mehnescha beigâs ir upes
un upites tâ uspluhdinajis, ka uhdens par kraiteem pahri
gahjis, druwas un plawas pahrspluhsdams. Gandrihs wisur,

kur upes uspluhduschas, ir tilti nopsehsti, tâ ka zaur tam
fatikschanahs tikuse trauzeta un teel kaweta. Plufas upe,
kas zaur wisu to aprinki zauri tek, ir kahdas diwas wer-
stes platumâ par saweem kraukeem pahrspluhduse un tâ fa-
loht wifas plawas ar uhdeni aplahjuse. Tahdu laiku ari
tee wezakee laudis ne-atminahs peedsihwojuschi. Leeljeti, ka
prohtams, tur tagad atrohdahs wisai sliktâ buhschanâ.

No Peterburgas. Râ „Рyccк. Ивв.“ sino, tad no 25.
Julija lihds 1. Augustu Krafsnoje-Selas lehgeri Keisaristikas
Majestetes klahhtbuhschanâ notiks isprohweschanas. 31. Julijâ
noturehs kara-pulku manewri, un 1. Augusta wakarâ buhs free-
schanahs un mehrklî schaufschana.

Wehl no Peterburgas. „Wald. wehstn.“ pasneeds pah-
teem uguns-grehkeem, kas pa schi gada Junija mehnesi noti-
kuschi, schahdas sinas, pehz kurahm notikuse skahde istaisoht
12,064,982 rbl. No scheem 12 milionu rubteem nahht us
Peterburgas gubernu 2,024,134 rbl., us Uralstas gubernu
1,572,836 rbl., us Drenburgu 924,078 rbl., us Maslawas
gubernu 876,237 rbl., us Samaras gubernu 753,963 rbl.,
us Saratowas gubernu 577,031 rbl. un us Kursstas gub.
377,187 rbl. Skahde no 100 lihds 300 tuhstioschu rub.,
bes augscham minetahm gubernahm, nahht wehl us 19 guber-
nahm. Pahh Baltijas gubernahm runajoht japeemin, ka
Junija mehnesi uguns-grehki padariija skahdi Widsemê par
20,882 rubl., Kurssemê par 26,799 rubl. un Igaunu semê
par 2558 rubl.

Kad nu us scheem breefmigi leeleem skaitkeem pastatahs,
ko weenâ paschâ mehnesi uguns-grehki Kreewijas walsti pa-
darijuschi, tad gan prohtams, ka wifâs leelakâs Kreewu awi-
ses teel tahs dohmas issfajitas, ka ar wifceem spehkeem schah-
dai breefmigu uguns-grehku isplatischanai preti jastahjabs.
„Golofs“ dohd schahdu padohmu, prohti winsch leek preekschâ,
lai wifî pawalstneeki ranga uguns-grehkus aprohweschohht. Ne-
wis zaur labdarigahm beedribahm, zaur weetigu palihdsibu,
zaur zitahm kahdahm ceriktehm un fabeedribahm waroht scho
noluhku ispidiht, bet zaur to, ka wifî leelâ mehrâ kohpâ fa-
dohdotees, ka weenu leelu fabeedribu zekohht pret uguns-grehkeem,
kuras darboschanahs pa wisu Kreewiju aissneedsahs. Schai
darboschanai wajjadsetu us daschadahm buhschanahm un lee-
tahm sneegtees. Winai wajjadsetu usmudinahht un gahdaht,
ka ehkâs teel buhwetas no lehta, bet uguns-drohfscha buhw-
materiala, winai wajjadsetu ruhpetees par uguns-dsehseju bee-
dribu dibinaschanu, par uhdens-skunsti, par eepasihschanohs
ar uguns-dsehshanas rikkeem, par prahstigu apeeschanohs ar
uguni; winai ari wajjadsetu us tam raudstites, ka dshwoja-
mahs ehkâs teel riktigâ weetâ usbuhmetas, un ka kaimini fawâ
starpâ peenahlami apfarga uguni. Schahdai wajjadsetu mi-
netahs fabeedribas darboschanai buht.

Sinams, ka nekawejoht wajjaga nodeguschceem palihdsibu
sneegt, bet schahda palihdsiba turpmal palihschohht masaka, kur
no leeleem uguns-grehkeem issfargahschotees.

Râ beedribas preeksch eewainoteem kareiwjeem, preeksch ku-
gineekem u. t. pr. ir fastahjuschahs un leelikus darbus pa-
strahdajuschas, kalabad newar fastahtees beedriba pret uguns-
grehkeem? „Golofa“ padohms ir lohti eewehrojams.

No Maslawas. Râ lasitajem jaw sinams, tad Mas-
lawâ tiks notureta antropologijas (zilweku sinaschanas) leetu
istahde. Schinis deenâs us Maslawu atnahkse preeksch is-
stahdes kahda Samojedu familija, no tahkeem seemeleem.

Samojedi leegufchees istabás dshwoht, bet nometufchees sem klaijas debefé, tur wini teltis few eetaifijufchi un tur eefchá miht. Ari ziti, jaw reti palikufchu zilfchu lohzefti uf Masfawu atnahkofchoht, lai waretu no dabas-pehtitajeem tikt apluhfoti.

No Bologdas. Weidsamós 7 gadós Bologdas guberná fahkufe mohderneziba jeb peena-faimneziba naigi attihfitees, tà ka tagad semlohpibas buhfchana wifá guberná zaur tam teel manami atbalfita. Bologdas, Grafowežas un Radnikowas aprinkós bija lihds 1872tram gadam tikai 14 feernizas jeb feera taifichanas weetas, tur tika tà nosauktais Schweizes feers fagatawohts; 1500 gohwis preefch tam dewa to waijadfigo peenu, un feeru wehtiba fneedsahs lihds 30 tuhftofchu rubkeem. Turpretim tagad jaw tur ir eetaifitas 73 feernizas ar wairaf neka 7000 gohwim un ar feera taifichanu jaw nopelna kahdus 206,700 rubtus.

Lihds ar fcho peena-faimnezibas panahkumu ari pee semneekem un tureenás eedfihwotajeem ta atfihfchana wairojufehs, ka waijagohht par labeem peena lohpeem gahdaht. Laba peena lohpu turefchana teel tagad par labas faimnezibas pamatu un par ihstas pelnas awotu tureta; tapehz ari labu ehdamo fehj un audse, lai waretu wairaf lohpus tureht un winus labi ehdinahht. Semneeki starp ziteem lohpu ehdamem ari fahkufchi ahbolinu feht; ari par tam gahda, ka lohpu fugas teel zaur ahrsemes wafilas eewefchana pahrlabotas. No kahda fwara ir peena-faimneziba preefch semlohpibas, to peerahda ta buhfchana, ka tagad par gruntehm teel ohtriteel tiidauds dohts, neka fenaf.

No Nischni-Kowgorodas. Tai Stá Julija atnahkufchas Kreewu awifehm fchahdas finas: Tai 7ta Julija no rihta tika pilsehta no uguns-grehka iftrauzeta. Uguns bija ifzehlufehs Drogu-linija aif basara, tai pilsehtas dalá, tur wifa andele faweenojahs, tur wifades bohdes, magasihnes un kantohri atrohдахs. Kad nu fchi pilsehtas dala jaw ir lohti weza, tad nami tur ir leeli un eelas fchauras. Tahda buhfchana tur ugunei ifzetotees war leela fflahde notikt, ihpafchi zaur bohdehm, tur neween lehti aifdegdamas, bet ari fprahgfchanas leetas atrohдахs. Kamehr tur dega, kahdas 14 fprahgfchanas notikufchas, no kurahm diwas tik ftipras bijufchas, ka feenas un junti fagruwufchi. Kahdi 40 zilweki efoht tikufchi apfflahdeti.

Starp ifglahbtahm prezhem ari atradahs fchaujams pulweris. Par leelaku eemeflu ir ta buhfchana apfihmejama, ka tur pulweris teel muzahm turehts. Preefch uguns apdfehchanas tika ar damf-fprizehm strahdahhts. Uf kahdu wifhi uguns zehlufehse, wehl naw ifsinahhts.

No Kowgorodas. Tureenás semneeku nodohfchamu parahdi aug gadu no gada, tà ka fchi gada fahkumá parahdi fneedsahs lihds 3,733,000 rbl. Jaw 1874 waldbiba fcho buhfchana eewehroja un tamdeht nofuhitija ihpafchu Komifiju uf Kowgorodas gubernu ar to usdewumu, lai tureenás parahda palikufchu draudfchu faimnezibas buhfchana ifluhlojoht un ari tohs eemeflus, zaur ko fchahdi parahdi zelahs, ifdibinoht. Komifija atrada malfafchanas, falihdsinoht ar semes leelumu un semneeku mantibas-buhfchanahm par daudf augitas. Tagad ir pastahwigeem aprinku-fapultfchu lohzeftem preefch semneeku leetahm tanis 8 aprinkós, kuros ir wifwairaf semneeki nodohfchanas parahda, usdohts, ar tureenás semneeku faimnezibas buhfchana cepafihitees.

No Odefas. Suhdfibas un fchehlofchanahs pahf fchildeem, kuri leelós pulkós uf eelahm fastahjotees un tà tad braufchana un eefchana kawe, ir ari Odefas pilsehta daudf-fahrt notikufchas. Ka „Odef. Ztg.“ fino, tad fchihdi drihsuná griboht jaunu sinagogu buhweht, kura malfafchoht kahdus 100,000 rbl. Sihmejotees uf fchihse jaunahs sinagogas buhwi, mineta awife dohd fchahdu padohmu: Mufsu Ifraeliteem te jaw ir daudf sinagogas, kuras wineem daudf naudas malfas; jauna sinagoga, ka jaw minehts, ir uf 100,000 rbl. aprehinata. Wifif fchee tempfi jeb luhgfchanas-nami ir buhweht preefch kalpofchanas Deewam Zebaotam, kuras wini wifihfako laiku upure, kamehr wifas winu dohmas un darbofchanahts katrá laika ir pee naudas-elka (mamona) faiftitas. Ka gan buhtu, ja wini pehdejam, prohti naudas-elkam, kuras wini tik ufzihitigi kalpo, weenu jeb pahra tempfus uf buhwehtu, kuras ruhmes wini waretu fchim winu mantas-elkam kalpoht, bes ka zitu publiku zaur fawu fapulzefchanohts uf eelahm apgruhtinatu, tà ka newar nemas zauri tikt.

Kedafzijas peefihmejums. Scho finu pafneegdami norahdam uf fawu sinojumu no rahtufcha platscha ifgabjufchá un aififgabjufchá numurá, tur bija pahf tahdahm ifdeenifchigahm fchihdu fapulzehm minehts, kas laudim eefchana un braufchana trauze. Waj fche Rigá pee mums ari nederetu, ka fcho nebhufchana uf rahtufcha platscha fahku apfpeest.

Wehl no Odefas. „Odefas wehstnesis“ pastahsta fchahdu atgadijumu: Preefch pahri nedetahm kahds Odefas kaufmanis no tureenás pa dselfszetu brauja uf Tiraspoli. Wifch panehma pirmas fchekiras jeb klafes biteti un eefehdahs wagoni, tur winam ifnahzahs weenam pafcham fehdeht un tapehz winam bija ihsti garfch laiks, lihds wifch nonahza Wigodas ftanzija, tur kahda jauna, fmalki gehrbufehs dahma tani pafchá wagoni pee wina eefehdahs, gribedama tahkati braukt. Jauna dahma winahm tahdas peemihligas azis usmeta, ka mufsu kaufmanis, kam ar dahmahm patika cepafihitees, drihs ar fawu flaihto zeta-beedreni runás eelaidahs. Bet peepefchi winam usnahza tahda peekufchana, ka winam waijadseja atfpeeftees, un drihs pehz tam wifch aifmiga. Kad Tiraspolé dselfszeta brauzeens aptureja, tad konduktoram (brauzeena wadonim) waijadseja kaufmani ftipri mohdinahht, lai wifch no wagona ahra kahpjoht, jo Tiraspole bija fafneegta, tur wifch gribeja nobraukt. Kad wifch atmohdahs, tad winam galwa fahpeja un wifch redseja, ka jauna dahma jaw preefch tam iflahpufe. Tillab galwas fahpes, ka ari dahmas nosufchana winu darija usmanigu un pehz fawas naudas-grahmatas kerdams wifch, no wagona iflehdams, eefauzahs, ka winam naudas-grahmata (Briestafche) ifnemta. Pehz kaufmana ifteifchanas gan tika nosudufchai dahmai pehdas dshhtas, bet winu newareja wairs rohla dabuht. Nu ari kaufmanis pilnigi atjehdsahs, ka wifch ar dahmu mihti tehrsejis un ka fchi uf wina gihmja teikufehs trawepelli pamanijufe, ko ar fawu nehfdogu winam ruhpiigi no gihmja noflauzijufe. Pee tam kahdu fawadu fmalku fa-ohdis, laikam floroformu (meega fables), kas winu pahrnehmis, tà ka wifch drihs eemiga. Dahma, kas tikai bija fmalka fagle, winu bija eemidfinajufe un tad naudas-grahmatu ar 2050 rubtu ifnehmufe.

No Kaspijas-juhros pufes. Kawkafija jaw pastahw dselfszelfch no Poti pilsehtas lihds Tiflifai, kas atrohnahts pee Melnas juhros. Schi dselfszeta beedriba tagad no waldbibas

dabujufe atwehleschanu, buhweht ori dselsszektu no Tiflisas uf Baku (pee Kaspijas juhvas). Kad schis dselsszektu buhs uf buhwehts, tad Kaspijas un Melna juhva buhs zaur dselsszektu faweenotas un andete ar Widus-Affju pa scho zektu waretu stipri pazeltées. Bet kad eefahlfées Baku-Tiflisas dselsszektu buhwefchana, wehl naw sinams, jo schim brihscham minetai dselsszektu beedribai wehl truhftoht waijadfigahs naudas.

Ahrsemes sinas.

No Italijas. Tur teef pahr kahdu atgadijumu sinohts, kas Alekxandrijas pilsefhtá notizis, prohti pahr generata grafa Fransini nonahwefchana, kas no kapteina Deroda isdarita. Tas bijis tá: Generalis Fransini braunza no Alekxandrijas uf fawu muishinu pasta-ratós, tur pawisam feschí brauzeji eefehduschees un tur ari kapteinis Deroda atradahs. Basteleto safneegufchi rati aptureja un kahdi no lihdsbrauzejeem iflahpa. Generalis pa tam starpam bija aismidjis. Kamehr rati sahla rahmi pret kalnu braukt, té kapteinis peesteidsahs ar rewolweri pee rateem, eefchahwa ratós un tad laida ar saka pastalahm prohjam. „Pee johda,“ uf reisu eefauzahs generalis usmohdees, „es esmu eewainohts!“ un tad meerigi fajija: „Lohde man eegahjufe pawehderé.“ Winsch raudsija ar meerigeem wahrdeem lihdsbrauzejus apmeerinaht, kas no peepeschi schauschanas bija istrauzeti. Par laimi ari kahds ahrste bija starpa, kas wareja virmo palihdsibu sneegt, bet schahweens bija nahwigs. Pehz tam kapteinis pats fewi no schahwahs, eefam teefas winu dabuja rohká. Daschi saka, ka kapteinis Deroda bijis prahtá apjuzis, daschi attal, ka winsch mihlejis generata meitu, bet netizis no tahs preti mihlehts, un tad pehz tahs rohkás pee generata luhdsis, tad dabujis kurwi.

No Romas. Ká no pahwesta pils teef sinohts, tad pahwestis Leons XIII. beidsamós mehneschós palizis pret ziteem ne-ustizigs. Winsch fawás ihpafchás istabás neweenu nepeelaisch, bes ween fawu brahli, kardinalu Peltfchi, un fawus trihs sekretéerus. Daudstreijs pahwestis raksta fawá gulamá-istabá un kad winsch to atstahj, tad winsch to tuhdaí aiflehdsí. Ari pahwestis ir til taupigs palizis, ka winu gandrihs waretu par fshohpu nosaukt. Taupigi pahwesti neteef no Romneekem mihleji un labpraht eeredseti, jo zaur pahwesta lepnu un isshkerdigu dsihwofchana wineem laba petna atlez; tapehz ari tagadeis pahwestis Leons zaur fawu taupifchana few daschu labu par naidneeku eeguhwis un tá tad palizis ne-ustizigs. Pahwestis dascham labam lohni pamastinajis un leekahs brihwéenas atzehlis, kas fenaf pahwesta deenastneekem bija.

No Austrijas. Ká „Golofam“ teef sinohts, tad uf dselsszektu stanziu atnahza no Austrijas weens wagonés, kurfch bija ar kweefcheem (puhrem) pilns peelahdehts. Kad kweefchus tuwaki apluhloja, tad eelfch wineem atrada tá nosauktohs labibas tukainus, kas til breefmigi labibu apstahde un tapehz no scheem tukaineem lohti fargahs.

Sinams, ka wagonis ar wiseem kweefcheem tuhlit tika flehgts un uf Austriju atpakal fuhthts.

No Secmetu-Albanijas (Turziá) teef kahdai ahrsemes awisei rakstihés, ka tai Stá Julijá bijufe asinaina fadurfchanahs starp muhamedaneem un tá nosaukteem Jandeescheem. Kahds behglis í Bosnijas bija no kahda muhamedana nonahwehts, bet muhamedanis fawas fleptawibas deht netika peenahkami noteefahts, bet walam palaisf. Tas nu Jandeeschus pada-rija nemeerigus, tá ka wini fapulzejahs un apspreedahs, kas

darams. Wini usbruka kahdam zeemam un to islaupija un tad dewahs fawós nemeera darbós tahlati. Tika sina laista pee Turzijas waldbibas, lai nemeerneekus apspeeschoht. Turzijas waldbiba ari tohs waijadfigohs fohtus spehrufe, kas pee nemeera apspeeschanas waijadfigs. Turzijas waldbiba to usdewufe Muhtarum-Pascham.

No Bulgarijas. Bahr jauno Bulgarijas waldbneeku, firstu Alekxanderu I., kahdai ahrsemes awisei („Polit. Corr.“) raksta í Sofijas tá: Neweens newar noleegt, ka beidsamós nedelás, bet ihpafchi zaur firsta Alekxandera atnahlfchana uf Bulgariju, ir daudstahrt uf nemeeru fazeltu prahtu apmeerinafchana Bulgaru tautá manama un wifá flufibá ir kauschu isturefchana pahrgrohsiba notilufe, kas ari uf kaiminu semehm naw palitufe bes eewehrofchanas. Nemeerigu zenteenu pabalstifchana, kas wifapfahrt uf daschadu wihfi notika, tagad ir beigufehs; Bulgari fahlfufchi pafchi uf fawu buhfchana tikai flatitees, pafchi par fawu faimneezibu tikai gahdaht, bet ne wis ar augstahm politikas leetahm nodarbotees, ka to lihdschim darijufchi; ar wahrdu fakohht, wini fahlfufchi meerigi un prahtigi tagad pafchi fawás mahjás dsihwoht. Naw jafchaubahs, ka schi pahrgrohsiba nahlfufe no firsta pufes, kas par tam gahdajis, ka weltigahs politikas rihkofchanahs beidsahs. Winsch pats Bulgaru wadoneem peekohdinaja, lai atmetoht schahdas weltigas rihkofchanahs. Jaw 17. Junijá nosuhfija pee nemeera wadoneem Makedonijá, lai weltigohs nemeerus atstahjoht, jo uf palihdsibu lai no Bulgarijas pufes nezeroht un pafchi ar fawem spehkeem tatschu ween neko nepanahfchoht. Firsts Alekxanders, pee Giropas waldbneekem zekodams, ari eepasnahs ar teem prafijumeem, ko no Bulgarijas turpmaí zeroht fagaidiht. Giropas waldbibas fawu labu prahtu Bulgarijai gan ne-atraufchoht, bet tikai tad, kad Bulgarija, pate pee brihwibas un patstahwibas tilufe, tohs Bulgarns, kas ir Turzijas pawalstneeki, pret Turzijas waldbibu uf nemeereem ne-usmufinatu un tá tad pret Berlines nolihgumu strahdatu, zaur kuru tatschu Turzijas walstis Giropá tika usfureta. Tahdá buhfchana firsts Alekxanders, kam prahts un firds preelfch Bulgarijas labuma pufft, ari wehlejahs, ka wifas politikas rihkofchanahs turpmaí Bulgarijá beigtohs, zaur kurahm Bulgarijas nahlamiba tiftu apdraudeta. Schi firsta wehlefchanahs un gahdaschana ir ahtraki peepildijufehs, ka to buhtu dohmajufchi. Tschetri nemeerneeku pulki ir fawus eerohfchus atstahjufchi, 1200 nemeerneeki ir meerigi fawá dsimtené atpakal greefufchees, tikai 3500 nemeerneeki ir wehl pee kara-eerohfcheem palitufchi.

Tá raksta augfcham mineta awise un íf winas sinahm rdsams, ka jaunais Bulgarijas waldbneeks neween meeru fahf fawá walsti nodibinaht, bet bes tam wehl ar wifu spehku gahdaht par Bulgarijas turpmaí labklahfchanohs. Lai wina waldbibas darbi pafchirahs un ta gadu simteneem no Turku warmahzibas nospeesta un ísfuhfka Bulgaru seme lai attal usplauktu un kruptu!

No Turzijas. Mums daschreis pahr Osmanu-Paschu, tá nosaukto „Plewnas lawu,“ bijufe runa; ari schoreis kahdu drufzinu pahr winu pastahstisim, ihpafchi pahr wina mantas buhfchana.

Osman-Pascha dabuja par mehnesi wairaf neka \$500 r. lohnes, bes tam winam par aisdohstahm weetahm cenahza kahdi 2400 rubtu par mehnesi un pee tam wehl winsch dabuja preelfch fawas feevas íf mehneschus no sultana kahdus 600

rublūs, tā ka winšch par mehnefi eenem kahdus 12,000 rub. Scho leelo nauđu winšch war il mehnefchus pee malas list, jo preefch ufuras winam neko newaijaga isdoht. Osman-Pascha ehd pili, winšch dabuhn tohs paschus ehdeenus un dsehreenus, ko sultans patā bāuda; un wina feewa, behrni un deenderi ari dabuhn fawu pabrifku no pils. Wisas isdohfchanas, kas preefch Osmana-Paschas fulaineem, sirgeem, par apgehru un rihkeem teef isdohfas, sultans leef no fawas pufes aismakfabt. Bes tam wehl Osmanam-Pascham dauds jitas leelas ahrkahrtigas eenemfchanas peenahl klabt. Sche tika lai peeminam kahdas eenemfchanas is beidsama laika. No Egiptes kehina winšch dabuja 9000 rubtu par mehnefi un kad tas no trohna atkabhafs, kà to jaw fawā laika sinojam, tad winšch us weenu reisu dabuja 560,000 r. mehnefchu naudas weeta. Kad Osmana-Paschas feewai beidsamu reisu biju behrni dsemdefehana, tad sultans winam dahwinaja 6000 r. un weenu selta rohtu ar diamanteem, wehrtibā no kahdeem 40,000 rubtu. Sche naw ta weeta, wisas tahs naudas sumas usflaitiht, ko Osman-Pascha wisas dabujis, het is tahm jaw peeminetahm redsams, kahda aplama bagatiba weenam pascham Austrumneeku augstmanam fakrahjabs.

No Greekijas. Greekija ir atkal iszehlfuchs ministere pahrmainifchana. Kapehž jchi pahrmainifchana iszehlfuchs, gan eefch tahs prefestibas meklejama, kas pret kara lectu ministere fastahdijufchs. Bes tam wehl peenahl klabt, ka zereja, ka zaur jauno waldbibas naudas aishemumu tikfchoht usspeesta zena papihra-naudai atnemta. Zaur to nu iszehlchs nemeeriba, kas pretofchanahs partijas lohjektu flaitli pawairoja un tā tad ministere pahrmainifchana iszehlchs.

No Afrikas. Tagad ir nodohmajufchi leelisku darbu usnemtees, prohti zaur leelo tukfnesi Saharu ectaifihit dsefsjeku. Franzufchu inscheneeri jaw preefchlikumu fastahdijufchi. Gribohit Aldsheeriju faweenohit ar Sudanu. Kad schis leeliskais nodohms isdohdabs, tad buhs drohfschs zefsch atklahts us Afrikas eefschu.

Zilweka laime un nelaiime.

Zilweks ir schini pasaulē tā pukite, kas us laukeem seed. Schodeen wehl ar fawu jauku smaršchu jauku pufchodama, bet riht jaw apalsch plahweja islapts fawas lapinas nowihsdama nolaisch. — Tā ari, mihtais lasitajs, zilwejinam slahjabs; schodeen winšch ir brahlis un draugs, kurā dascha alus-glahsite ar preezigahm dseefminahm tohy tukfchota, schodeen wehl pee wina laime miht, wina ziti par fawu dahrgato teiz, bet rihtu, kurā nelaiime ir fawu sohli tuwatu speerufe, wina wairs ziti nepasihst, wif mihtee wakarejee draudjini sudufchi, wairs ne-efi brahlis, bet tihš sweschineeks, kas no tablahm semehm atzefojis, par furu neweenam frds nesahp, par furu neweens nedohma. Tad ir zilwejinšch, tapat tā pukite plahweja rohlahm, wina nodohmam padohita, nelaiimei un winas walgeem dahwinata. Gan leela nepareisiba ir muhsu brahlu frdis, tad brahlis brahli un mahfa mahfu eefsch nelaiimes few par sweschineeku eerauga, fur tatschu weenas afinis muhsu dshiflas tel, fur tatschu wif weenam Wal-ditajam un Raditajam, tā behrni, peederam un tā zablfakti fapulzejamees apalsch wina schehlaslibas spahruneem, kad mums bahrga nelaiime draude; kapehž buhs tad mums fawu brahli teb mahfu isstunt no muhsu starpas, fur mehs wif efam lihdsigi apalsch nelaiimes waras un saitehm, fur mehs wif efam par wahjeem, preti turetees, un muhsu spehls ir neefs. Waj mums naw weens Zehws, kas tatschu weenlihdsigi wisas muhsu ruhpes un fahpes, wisas muhsu taites un afaras ar tihru mihslehtibu apmelle; kapehž buhs tad mums weenam no ohtra atkabhtees un atrautees, kad muhsu brahlis jeb mahfa nelaiimes mohlas zeesch?

Gribu jums, mihtais lasitajs, kahdu ihstu noifkumu pastahstihit, no fura it labi war redseht, ka islastee wahrdini, furus fawa raksta eefahkumā esmu nolizis, ir pateefba un tibra tainiba.

Kahds jauns zilweks, kas tē muhsu tehwu pilsksehtā bij fawu dshimi eeriktejis, ar gruhsteem un fuhzeem puhlineem, fur laime fawus starus ari us wina lita atspihdeht, few kahdu mafumina fakrahjis, ar faweem swedreem few mahjina usbuhwejis, un wifu, kas pee faimneezibas wajadfigs, fuhri fapelnijis. — Til tad draugu un apmellestaju gan pee wina atradahs; kà winšch tad gan netika gohdahs un zeenihis, tika par fawu ihstu brahli faukts un il latram weefim bij watas, deesgan wina apmelleht un swejinahit. — Bet kad nelaiime bij fawu spehku zaur beslaunu rohlahm, furas mineto jaunelli aishakra, parahbijuse. — Jil tad neleetigu mehlu ne-atradahs, furas nelaimt ar stumschanu us wina nabadfinu stuhma. — Tad daschs strehja, no welna preeka pilns, preezadamees, ka til dšitaki wehl waretu wina ar slittumu apraut.

Bet, mihtais lasitajs, juhs tagad mani wajzaseet, kahds nelaiimes brihtinšch tad wina tagad apmelleja? — To es gribu tuhlin ar ihseem wahredeem jums isteht. Sagti un plohsigi zilweku-behrni bij winam nabagam usbrukufchi, bij wina aplaupijufchi, walgōs sehjuufchi, no fawa dshiwokka, kas daschu swedren pileeninu mafajis, iswedeufchi un uguni pee mahjinas peelufchi. Kur winšch ar fawahm azim lai reds, ka wina krahjums, wina puhlinšch, ir til besdeewigu zilweku preeka upuris bijis! Bet kad nelaiime fawu pirmo sohli spehrufi, tad ari ohtris nahf pafak. — Slitti zilweki bij ar fawahm neleetigahm mehlebim til tahfu spehjuufchi urbt, kamehr minetais jaunellis zeetumā dij tapis, jo wifa ta nelaiime us wina tapa leauta. Tur suda nu wif draugi, wif ildeenas apmellestaji — wif bij aismirufsch, ka draugs tumšā zeetumā nihst un twaifst. Bet Deews naw neweenu behdās pametis, bet il latram ar schehlaslibu preti nahjis. Tas ir teefneschu frdis us tainu teefu wedis, un ir lijis atihit, kad tas pelehkais arestanta mantelis, kuršch nelaimiga apgehbs bijis, welts ir, ka winam jateef wakom, jo winšch newainigs mohlas zeesch un nef.

Tā eet muhsu pasaulē, ka eefsch behdahm brahlis brahtam un mahfa mahfai muguru greefch. Bet lai Deews dohtu wifseem kautineem tihru un tainu atshifchanu, ka weens ohtram slittu nepeeschirtu, to wehlejohs no wisas frds. — hs.

Sihli notikumi is Rigas.

Tullēs-namā tapa isgahjufcho nedeku zaur kahdu tabolas paku, kas is augfchejas luhlas fritā, weens sehns nosifis un wina tehws stipri ewainohis.

— Keisara dahrsā ir 11. Julija deenā 2 fulaineem is naktmahjinas daschadas brahnas, wehrtibā 142 rbf. nosagtas. Sagti wehl naw fakerti.

— 13. Julijā atrada tirgotaja Newermana pagraba rohloht kahdu 6 pehdas garu wezlaitu leelgabalū.

— Polizejas ir nodohitas schahdas leetas tā atrastas: 1 jahgis, 1 pohds ar taunteem, 9 lamoli, fahschu, 1 pahris wezu lahbalu, 1 swahrst, 2 krelli, 1 pahris apafschibifschu, 1 maifs, 3 ohlehts audefla, wairat buntas kanepeju dšju, 1 wezi swaheli, 1 meeseris, 2 palagi, 1 wezs dehis, 1 bruhns wiln-galwas kalfats, 9 mahrz. linu, 92 maif un 1 selta sehgel-gredjens. Scho leetu ihpaschneekem ir 6 nedeku laika ar wajadfigahm peerahdshchanahm japeeteizahs pee Rigas polizejas pahrwaldes.

— Winā peektdeenā kahds S. lungs faderejis, ka tas 25 minutēs trihs reises apstreeschoht ap esplanadi un deribu ori winnejis, jo tas apstrehjis mineto plazi trihs reises 19 minutēs.

— Nakti no pirmdeenas us ohtrdeenu iszehlchs Masl. Ah-Rigā Palisadu-eelā schihda Szig Lewina namā uguns. Lewina nams lihds pufei nodega. Apkahrtejahs mahjas tika no uguns isfargatas. Bil augstu nodeguschais nams bija apdrohschinahis, naw sinams, jo ihpaschneeks nemas nezefohit mahjā. Pehž uguns iszehlfchanahs teef pafatmellehtis.

— Ohtrdeen 17. Julijā ay pufd. Iaitu tika Aihleweenu grabwif Tohrnakalnā atrahis kahda 50 gadus weza wihra lihke, kas, kà rahdahs, peeder pee strahdneeku kahrts. Teef klausehinahis, fur schis lihke peeder.

Sabnu tirgus Domes gangi. Tur atgadijahs schinis deenas schahds atgadijums, to ari saweem lastajeem gribam pastahsiht. Tas bija ta. Preefsch wairat neta kahdas nedekas gabja kahds schejeenas kaufmanis zaur Domes gangi, gribedams tur us Sabnu tirgu kahdas spehtu leetas preefsch saweem behrneem nopirkt. Schè nu winsch pamanija, ka kahds schihds ar galantertijas leetahm, ihpachi ar smalkahm abdas prezhem, ar isschubteem galdauteem u. t. pr. andelejahs, kas schè Rigà til retas leelas bohds teel tureti un pahrdohiti. Kaufmanis prassja pehz zenahm. Pretschu zenas tita fazitas til lehtas jeb semas, ka winas daudj lehtakas isnahza par tahm zenahm, par turahm kaufmani paschi eepeht, ta par peemehru, tur par galdautu eepehtschanas zena maksaja 3 rubti, tur to tagad atdewa par 1 rubti. Polizeja, no tam pasinota, tuhdat prezes sanehma zeeti un tuwakt apluhstohti israhbijahs, ka us daschahm prezhem bija senakas zenu-sihmes isbehrjetas, turpreti us daschahm prezhem attal wezahs zenu-sihmes bija palikuschas stahwoht. Tas kaufmanis, kas no tam bija polizeju pasinojis, schihis schihdam no-mentahs prezes drihs par sawahm atfina, kas winam preefsch kahda laika bija is bohds beidsamds mehneschds nosuduschas, samehr schihds newareja peerahdiht, no kam winsch schihis prezes taisni pirzis jeb dabujis. Zaur tahkatu ismellesthanu gan schi leeta nahs gaisma un ta tad dabuhis sinabt, us kahdu wihs schihds tahs prezes dabujis. Tahda buhschanà gan naw jabrih-nahs, ka us Sabnu tirgu Domes gangi daschas prezes dabuhn tohti lehti.

Atbilde.

M. Ahbel — S. Zaur Subsu paschu wainu Subs esat wairat samaksaju schi. Pahreja nauda ir latra laika redakcija sanemama. Redakcija.

Tirgus simas.

Schè atnahuschas simas israhda, ka labibas plahwums daschds Kreemijas gubernas nebuhs til labs, ka to esahstumà zereja. Schè Rigà beidsama laika fahla wairat rubjus eewehrht, ta la laba teesa rubju tita pahrdohiti. Schini gada rahpabs, la rubji buhs meeglati. Par 120 madz. smageem rubseem maksaja 85 lihds 87 kap. par pudu. Par aushm 80 lihds 81 kap. par pudu.

Rupat tika manà driku-namà gatawa un dabujama wisas Latw. grahmata-bohdès schahda jauna grahmata:

Zelch us debesim.

Sprediku-grahmata par ewangelijumeem.

Pehz F. Ahlfelda spredikeem. Latwiski no C. G. G. Croon, Leelwahrdes un Leel-Sumprawmuishas weza mahzitaja.

Maksa eeseeta 1 rbl, 25 Kap.

Ernst Plates.

Raudas-papihru zena.

Rigà, 18. Julija 1879.

P a p i r i		wasija	maksaja
Rusimperialis gabala		7,95 rbl.	7,95 rbl.
5 proz. bankbiletu 1. islad.		95 ³ / ₄ "	95 ³ / ₄ "
5 " " 4		94 ³ / ₄ "	94 ³ / ₄ "
5 " inskripz. 5. aishem.		— "	95 ¹ / ₄ "
5 " prehmiju biletas 1. emif.		234 "	333 ¹ / ₂ "
5 " " 2.		234 "	233 ¹ / ₂ "
5 " lonf. 1871. g. aish.		— "	— "
Peterb. 5 proz. pilst. oblig.		92 ¹ / ₂ "	91 ¹ / ₂ "
Kreemu sem. kred. 5% kiblu-sihm.		121 ¹ / ₂ "	121 ¹ / ₂ "
Charlowas semf. 6 proz. kihlu-sihm.		— "	98 ¹ / ₄ "
Rehwales and. bankas atz.		— "	43 "
Rigas kom. bank. atz.		— "	— "
Leel. Kreem. dselsz. atz.		252 "	251 ¹ / ₂ "
Rig. Din. dselsz. atz.		— "	— "
Din. Wit. dselsz. atz.		164 "	162 "
Warsch. Teresh. dselsz. atz.		134 "	— "
Dreles-Wit. dselsz. atz.		— "	166 "
Kib. Bolog. dselsz. atz.		100 ¹ / ₂ "	100 ¹ / ₂ "
Masl. Brest. dselsz. atz.		101 "	100 "
Baltijas dselsz. atz.		102 "	100 ¹ / ₂ "

Atbildebams redaktors Ernst Plates.

Lihds 19. Juliju pee Rigas atnahuschu 1436 fugi; aishgahuschu 1343 fugis.

Sludinaschanas.

Walmeeras kurlmehmo skohla.

Walmeeras kurlmehmo skohlas preefschneeziba dara zaur scho sinamu, la scho skohla nadlofcha skohlas pufgada esahktees tai 10. Augustà un la tad ari jauni skohleri preefsch tahs jaun-atweramas treshas klases tiks usnemti.

Skohlas preefschneezibas wahra:

Schwede,

skohlas preefschneels.

Muhrneeku meistereem par siuu!

ka 25. Septemperi sch. g. Jeru pagasta-nama buhwe, kas no muhra usbuhwejama, us masal-prasschanu preefsch usbuhwešanas tiks idohita, un kas to darbu weblabs unment, lai mineh deenà pee Jeru walsies-waldibas peeteizahs.

Jeru muishà, 26. Junija 1879.

Pagasta wegalais J. Nisse.

Walsts-skohlotajs,

kas Balkas seminarija ismahzjees, ir waisadsijs Welku Waidau walsiet (Kubenes draudse). Peeteifschanahs ar leezibu usrahdischanu un notaisfchanu 30. Julija sch. g. Welku Waidau walsis-skohla pee walsis waldibas.

Welku Waidau walsie-mahja, 27. Junija 1879.

Walsts wegalais Fr. Burtische.

Strihweris J. Wasting. 1

Diwas masas meitenes

no semehm teel panfionà mellekas, tur ari slawees preefsch spehtschanas atrohahs. Sapeteizahs masà Muhl-eelà Nr. 2, ee-eschana no Rihter-eelàs pa 1 trepi augstu.

Masas meitenes

atrohd laipnu usamschanu la panfioneri, un teel skohlas-darbds ustraufitas. Mahtakas simas Polizeitafarmupagaima eelà Nr. 7, blatus Sabnu basn.

Laba weseliga emma war peeteiktees Celsch-Rigà Dehlab-lasarimu-eelà Nr. 5, pa diwahm trepehm augschà.

Etips darba firgs

ir lehti pahrdohbams ar wifu esuhgu un ari weena rosputa Masl. Uhr-Rigà Kaleju-eelà Nr. 111.

Krimuldas Jaunà muishà ir gatami balti un bruhni **Krahfus pohdi** dabujami un leelatas apfellesthanas teel turpat peenemtas.

Kakaowello

par 10 kap. mahrz.

la spehzinadamu dsheereenu preefsch krushchu klimateem pahrdohd **J. S. Wialoschew,** Rigà, Rungu-eelà.

Wislabato

rafinade-zufuru

galwàs 17 kap. par mahrz., noswehrtu par 18 L. mahrz., labu zutura-sihrupu par 9 L. mahrz. un labu Seilonas kafetu par 50 kap. mahrz. pahrdohd

Werner Breschjinsky,

Celsch-Rigà Kalku-eelà Nr. 2.

No Wahlpils pagasta teel zaur scho wispahrigi ussludinashts, la schejeenes Leijas- un Kalu-Wihson mahjas gruntneels

Jehkab Bahliht,

Leijas Urdjan pufmahjas gruntneels

Judrih Kahelkix

un Renzen mahjas gruntneels

Mahrtin Kaufmann

ir miruschi, us kam teel tagad wisi mineu miruschu gruntneelu parahdu deweji un nehmeji usajinati, jeshu mehneschu laika, no schihis deenas slaitohit, pee schihis teefas peeteiktees; jo pehz notezesucha termina tiks ar wina palat palituschahm mantahm litumigi darisht.

Turлахт teel peesihmehts, la Leijas- un Kalu-Wihson grunth. **Zehtab Bahliht** par famu manu testamenti palat astahjis, tur tabehl wisi, kam kahdas pret runaschanas pret scho testamenti buhtu, lai tai pascha laika schè usdohdabs.

Mahlpils pagasta-teefa, 11. Julija 1879.

Kad tas Walmeeras kreise, Leelupes bajnizas draudse Blohmes pagasta, pagahuschà gada bijis Tirschumt mahjas datas rentineels, Wilken pagasta lohzellis

Peter Grünberg

miris un wiaa maniba jaw uhtupe pahrdohita, tad nu tohu zaur scho wisi wina parahdu deweji un nehmeji usajinati, trihs mehneschu laika, no apalscha rakstas beernas slaitohit, t. i. lihds 2. Oktobri sch. g. peeteiktees; wehlaki neweens netiks **Kaufhts,** bet ar parahdu-shepejeem litumigi darisht.

Blohmes pagasta-teefa, 2. Julija 1879.

Preefschsedetajs A. Menmann.

Laba andeles-weeta

ar bohdi un spihleri ir tuklin isdohdama Kube-
nas draudse, Keegelmuischas Mahrtshin krohgā.
Klaht. sinas turvat pee Sander mahjas rentneka
Jaeger. 1

Pež bahrinu-namu padohmes sludinajuma tiks
drisā laikā islofseta

XLI. loterija

Peterburgas bahrinu-nameem, kurds teel 5000 behrni
aplopti un tai pee scho namu padohmes is wiseem
Kreewijas bahrinu-nameem eetaisitai emerital-fasei
par labu.

Pawisam 600 winnestu,

no kureem tee leelake ir:

Weens winnestis no sudraba 84 prohwes, weena galda- un tehas-serwise wehrtiba	8000 rubl.
Escheti winnesti laiks 1000 rubl.	4000 "
Diwi winnesti laiks 500 rubl.	1000 "
Pahrejee 593 winnesti pastahw is sudra- ba-leetahm un no Wisangstaki dahwina- tahm wehrtis-leetahm, kuru wehrtiba is- taifa	14000 "

Lohschu staitlis ir us 50,000 nolikts.

Lohse maksa 1 rubli.

Lohses preelch schis loterijas ir dabujamas Bid-
semes gubernas awischu redakcija — pil.

Kauzimeeem ir deht lohschu apstelleschanas
jagreeschahs pee rebaktora hofrahta Klingenberg k. —
pil, un winam ir bes tahs naudas par lohseh
weht preelch isdohschanahm par lohschu nosuht-
schanu, ta ari deht islohschchanas norahbitaja pee-
fuhrtischanas 30 kap., tad lihds 15 lohses apstelle —
50 kap. pastes-marlas japeefuhja.

Islohschchanas deena tiks fawa laikā laitrastis
isfludinata.

Winnesti tiks tikai teem ismaksati, kas wefelas
bitetes usrahdihs.

2. Septemberi sch. g. buhs

IV. loterijas islohschchana

par labu Peterburgas patriotistis beedribas fohlahm.

Leelakais winnestis	8000 rubl.
Diwi winnesti laiks 1000 rubl.	2000 "
Trihs	500 "
Pawisam 600 winnestu lohpa par 27,000 "	1500 "
Lohses pahredoht D. P. Brentiew, Kalku-eela N 22, naudas-mihschanas bohde.	

Rupat isnahja un ir wisas grahmata-bohdas
dabujama:

Mezais Stenders

fawa dsihwe un darba

apraftis

no

K. Kundina.

Firma daka.

Matka 80 kapeikas sudr.

Selgawa. E. Behre apgahdajis 1879. 3

Schihfer-tahfeles

preelch fohlahm, Rigas fabrilats, ihsti lab. preji
peebahwa atal-pahrdeweju lungeem par sab-
zenahm

E. Hoflinger,

Riga, pee Dohmes-basnija.

No zensures atwehlehts. Riga, 20. Julija 1879.

Drelehts un dabujams pee bil-

Baur scho zeen. publikai padewigi sinoju, ta to lihds schim sem to firmu

Adolf Thiermann, Kalku-eela Nr. 2,

pastahwofchu

kolonial- un pehrwju-bohdi

esmu pirzis un us preelch sem to firmu

Werner Breschinsky

talat andeleschu. Lajpnu un kreetnu apbeeneschamu apsohldams, Inhsu, mani ar farwahm
warjadisbahm apmetleht. Ar augstzeemischanu

Werner Breschinsky. 2

Dshwoklis

ar wiseem fainneezibas peederumeem, preelch labda
fubrmama jeb zita labda ekipachu ihpafschneka de-
rige, ir ishrejams un war tuklit eewilltees. Ja-
peeprafu Masf. Ubr-Riga leela eela N 114.

Janna mahja
ar 400 kwadrat afu leelu grunti ir pah-
bohdam a Masfaw. Ubr-Riga Rojen-eela
N 21, pee Buhfu-dahra. Kunajams tikai sweht-
deenā no pulstien 12 lihds 6 pehz pusdeenas. 2

Mahja or grunti ir pah-
bohdam a Dzeguschalna pretim
kapu wahrteem N 24. 3

Kahda jaw labi pabuhweta
lohka mahja
ir atal preelch noplehschchanas pahrdohdama. Ja-
peeprafu Masf. Ubr-Riga leela eela N 114.

!!! Apdrohschinaschana !!!

tillab es tas ta ari bohdes un zitas mantas preelch
Peterburgas uguns-beedribas 2

„Salamander“

ar 40 procentehm pamasinatu gada maksu prehmijur,
us pasinoschamu ar ralsieem, nem laika laikā preti
A. Plamich, agents Behsis.
J. Collang, walstschtrimeris Zefwainē.

Pirma Kreetnu uguns-apdrohschinaschanas-beedriba,

dibinata 1827. gada.
Behsis . . . . . agents H. Wolmann.
Kalka . . . . . " Moris Kolland.
Walmceera . . . . . " Th. Adamsohn.
Berrod . . . . . " Rif. von Grunberg.
Limbahdohs . . . . . " B. D. Gufslowsky.
Kujene . . . . . " Eduard Dabbert.

No 1. Julija 1879 atrohnahs mana

sahbaku-bohde

tikai Schknhnu-eela Nr. 11,

pretim Kauf-eelai,
senal Kauf-eela N 14. 1

G. A. Straus.

Behra fehwe

ir tai nakti no 6. us 7. Juliju sch. g. peclihduse
Kleistu (Kegefal-) muischas Wihfu krohgā. Rigas
turumd. Ihpafschneks war to pret isdohschanu at-
lihdsinaschamu un skaidrahm peerahdischaham
turpat fauemt.

No zensures atwehlehts. Riga, 20. Julija 1879.

Drilehts un dabujams pee bil-
chu- un grahmata-dreletaja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Riga pee Behtera basnijas.

Rigas Latw. beedriba.

Swehtdeen, 29. Julija sch. g.
isbraukschana satumōs

Dohles mulchu.

Isbraukschana no plohta-tilta ar damslugi
„Dahlen“ un peefetahm laiwahm, plst. 1/3 ribis;
atpalat-braulschana plst. 9 watarā. — Maksa be-
dru lungeem un lundseh 60 kap., behrneem 30
kap., sweschem 1 rubli. Teem, kas Dohle peedatohs
un lihdsi nebrauz, 30 kap. — Beedru-lahrtis ja-
usrahda.

Par labu musiku un ekonomiju ir gahdabts.
NB. Bes tam damslugis braults, ta arweenu, plst.
12 no Rigas us Dohli.

Kahrtibas komisija.

Pawafaras beedriba

isees satumōs

swehtdeen, 22. Julija sch. gada
us Daudert un beedra darju
„Waldschlösschen.“

Maksa beedru lungeem 35 kap., lundf. 25 kap.,
nebeedru lungeem 40 kap., lundf. 30 kap.
Isees no beedribas nama plst. 9 no ribia, bei-
gas plst. 9 watarā.

Beedreem beedru-lahrtis ja-usrahda.
Ja tani deenā leetus lihtu, tad isees par nobelu
wehlati.

Jonatana beedriba

isees swehtdeen tai 22. Julija satumōs
Gutinmuischa pee Baktomuischu.

Isees no beedribas nama lihdsi pulstien 9 ribia.
Atpalat nahls pulstien 8 watarā.

Preelchneeziba.
NB. Saula laikā braults 2 twaitoni starp Rigu
un Ilgezeemu.

Kahda pakina,

kurā atrahahs 32 trefor-sihmes, diwi 25 rublu
gabali un weens 10 rublu gabals, ir 6. Junija
sch. g. tai zela no Kamarina bohdes pee rahtuscha
gar Daugawmalu lihdsi pastes-lantorim pasubuse
un pret patezibas-algu nodohdama pee Rigas poliz.

Suns,

las us to wahrbu „Hektor“ kausa,
bruhni-deltans, ir nolihdis. Pret labu patezibas
algu nodohd. Salsluka N 11, jeb m. Sinder-eela N 2,

No zensures atwehlehts.

No polstijas atwehlehts.